

Sygn. akt IV CSK 419/18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku A. M.
przy uczestnictwie M. M.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 kwietnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 23 marca 2018 r., sygn. akt IV Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę
5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uczestnik postępowania M. M. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 marca 2018 r.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. W uzasadnieniu tego wniosku skarżący wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne wyrażające się w pytaniach:

- czy rozstrzygnięcie w postępowaniu sądowym w sprawie cywilnej w rozumieniu art. 1 k.p.c. powinno także uwzględniać treść art. 75 Konstytucji RP tj. prawo do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych stron,

- czy interpretacja art. 1 k.p.c., w którym użyto pojęcia „sprawa cywilna” obejmuje swym zakresem także wszystkie sprawy w znaczeniu konstytucyjnym - bez względu na podstawę materialnoprawną roszczenia,

- czy sąd powszechny w postępowaniu cywilnym właśnie w takiej sprawie w przedmiocie o znaczeniu konstytucyjnym - ustawowo nie zastrzeżonej dla właściwości innego sądu - jest zwolniony od sprawowania wymiaru sprawiedliwości a zatem stosowania art. 2, 31 ust. 3, 32 ust. 3 oraz art. 75 Konstytucji RP - które to normy zapewniają każdemu obywatelowi prawo do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, a tym samym do przeciwdziałania bezdomności.

Ponadto zdaniem uczestnika skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ponieważ zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania tj. art. 224 § 1, 378 i 382 k.p.c. i to w sposób na tyle istotny, iż naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że jeżeli skarżący, jako okoliczność uzasadniającą wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien nie tylko to zagadnienie przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, a także przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, ale ponadto wykazać, że jest to zagadnienie nowe, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, nie publ.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, nie publ.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.; z dnia 28 czerwca 2008 r., III CSK 99/08, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, nie publ.).

Skarżący nie sprostął tym wymaganiom. Przedstawione w skardze kasacyjnej pytania nie mogą być uznane za istotne zagadnienia prawne, wymagające rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Odpowiedź na dwa pierwsze pytania jest oczywista i nie budzi żadnych wątpliwości zarówno odnośnie

obowiązków sądu i okoliczności, które powinny być uwzględniane w postępowaniach działowych, kiedy przedmiotem podziału są składniki majątkowe gwarantujące zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych uczestników jak również w odniesieniu do zakresu pojęcia „sprawa cywilna” w rozumieniu Kodeksu cywilnego i Konstytucji RP. Odpowiedź na trzecie pytanie jest również oczywista w tym znaczeniu, że wszystkie wskazane wartości konstytucyjne powinny być respektowane przez sądy zarówno przy wykładni jak i przy stosowaniu prawa. Jednak o sposobie zniesienia wspólności majątkowej decydują zawsze konkretne okoliczności faktyczne, przy czym Sądy obu instancji w pisemnych motywach orzeczeń wyjaśniły, jakie okoliczności zdecydowały o przyznaniu wnioskodawczyni prawo wyodrębnionej własności lokalu mieszkalnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, nie publ.; z dnia z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, nie publ.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Wnoszący skargę kasacyjną nie przedstawił rozumowania świadczącego o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej zwłaszcza, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na tej podstawie, ogranicza się do stwierdzenia nierozpoznania wszystkich zarzutów apelacji,

bez wskazania, które z nich i dlaczego mogą uzasadniać uznanie skargi za oczywiście uzasadnioną. Jedyne konkretny zarzut odnoszący się do wartości i składu majątku wspólnego odwołuje się do nieistniejącego art. 358 § 2 „KPC” a jeśli nawet założyć, iż chodzi o art. 358 § 2 k.c. to i tak należało zważyć, że skarżący nie podał w tym miejscu skargi kasacyjnej, jakie konkretne znaczenie dla ustalenia wartości majątku, wysokości nakładów i sposobu podziału miało mieć wadliwe, według niego, ustalenie kursu waluty obcej.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącą przesłanki opisane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 4 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3, w zw. z art. 13 § 2, 391 § 1, 398²¹ k.p.c.